

บทวิจารณ์หนังสือ
เรื่อง
“ความเข้าใจเรื่องหลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ”
เขียนโดย : สุนทรี ท. ชัยสัมฤทธิ์โชค

สมคิด เศษวงศ์ Somkid Setwong
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Graduate School,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

บทความเรื่อง ความเข้าใจเรื่องหลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ ของสุนทรี ท. ชัยสัมฤทธิ์โชค เป็นบทความวิชาการ ในวารสารพุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีที่ตีพิมพ์ ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๕๐^๑ เนื้อหาในเล่มกล่าวถึงเรื่อง ของ “หลักกรรม” ในพระพุทธศาสนาที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็น หลักกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและระดับสังคม คือ มโนกรรม, วชิกรรม, และกายกรรม ผู้เขียนได้นำเสนอให้เห็นว่าหลักกรรมสามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบของปัจเจกบุคคลให้ เป็นไปอย่างถูกต้องเมื่อนำหลักกรรมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักธรรม ผู้เขียนมีเจตนาที่ดีที่จะส่งเสริมให้คนในสังคมนี้ ได้รู้ถึงค้ำว่ากรรม เพราะว่ามีทั้งกรรมดีและกรรมชั่วที่คนได้กระทำอยู่ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งก็มีท่านผู้รู้หลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า กรรม

ซึ่งในส่วนตัวของผู้วิจารณ์เรื่องนี้ มีความเห็นว่า กรรม คือ การกระทำทั้งในปัจจุบันและอดีตที่ผ่านมา เพราะทุกคนมีกรรมกันทุกคน ทั้งเป็นอกุศลและกุศล คือ กิริยาว่าที่ คือ กล่าวถึงกุศลกรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคคลควรกระทำอันวยความสุขให้และไม่ให้กระทำบาปทั้งหลายเช่น คนขายผักสดซึ่งจะ ทำอย่างไรให้เกิดความสวยงามก็ต้องฉีดยาแต่ไม่ได้คิดว่าคนบริโภคจะเป็นอย่างไร ขอให้ได้ขายผักก็พอ และคนที่ซื้อผักก็ต้องการผักสวยๆแต่ไม่ได้คิดถึงโทษของผักเลยแสดงให้เห็นได้ว่าจิตใจคนไหลไปตามกระแสอกุศล ซึ่งทำให้เกิดกรรมตามมาไม่ว่าจะเป็นกรรมทาง กาย วาจา ใจ ส่วนพระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) ได้อธิบายเพื่อย้ำความสำคัญในเรื่องกรรมว่า^๒ กรรมมิใช่เรื่องที่เราต้องเชื่อ ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่ออย่างไรนั้น ไม่มีผลต่อกรรมหลักความจริงเป็นอย่างไร มันก็เป็นอย่างนั้น

^๑ สุนทรี ท. ชัยสัมฤทธิ์, **วารสารพุทธศาสนศึกษา** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐.

^๒ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), **เชื่อกรรม รู้กรรม แก้กรรม** มูลนิธิพุทธธรรม : ธันวาคม ๒๕๔๕. หน้า ๒๗-๒๘.

ในประเด็นนี้ กรรมจึงเป็นความจริงที่ทุกคนควรรู้และเข้าใจ

ผู้วิจารณ์ได้สรุปประเด็นของบทความเรื่องนี้แล้วซึ่งผู้เขียนได้กล่าวถึงความเข้าใจเรื่องหลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ ตามหลักกรรมในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งผู้เขียนได้ตั้งประเด็นว่าทุกอย่างที่เกิดขึ้นกับตัวเราเป็นเพราะกฎแห่งกรรม ตลอดจนผลแห่งกรรมนั้นจะตามมาซึ่งหลักกรรมเป็นความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้ มิได้เป็นเพียงความเชื่อเท่านั้น นอกจากนี้ผู้เขียนได้ประยุกต์หลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนได้รู้ถึงกรรมที่เป็นกุศลและกรรมที่เป็นอกุศล และมีความเข้าใจหลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ กรรมคือการกระทำให้เกิดผลดีหรือสร้างบุญกุศลให้เพิ่มพูนขึ้น ทั้งที่เป็นประโยชน์สุขของตนและสังคมโดยรวม โดยการยึดหลักกรรมมาเป็นตัวกำหนดชะตาในการดำเนินงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้เกิดความซื่อตรงและสุจริตที่เราเรียกว่า กรรมดี นั้นเองซึ่งทำให้ผู้กระทำเกิดความรับผิดชอบด้วย กายกรรม วาจากรรม มโนกรรม เมื่อพิจารณาหลักกรรมในลักษณะนี้แล้วย่อมเห็นได้ว่ากรรมสามารถนำมาประยุกต์เข้ากับการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้

ประเด็นความสำคัญของบทความเรื่องนี้มุ่งไปที่เรื่องหลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ มีวัตถุประสงค์ต้องการแสดงเนื้อหาให้เห็นว่า หลักกรรม

สามารถเสริมสร้างความรับผิดชอบให้เป็นอย่างถูกต้อง ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพหลักกรรมจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่มีความอำนาจหน้าที่ในการคุ้มครองผู้บริโภคเข้าใจบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อตนเองได้อย่างถูกต้อง และกระทำหน้าที่ของตนด้วยความสุขพากเพียรไปในทางที่สร้างบุญกุศลให้เพิ่มพูนขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของตนและสังคมโดยรวม และอีกอย่างหนึ่งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนในสังคมรู้และเข้าใจเรื่องกรรม การกระทำ แม้ว่าสภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปทำให้คนในปัจจุบันไม่ค่อยเชื่อเรื่องกรรมมากเท่าไร กรรมในที่นี้คือ การกระทำทางกาย วาจา และใจ ทั้งด้านอาชีพและการดำเนินชีวิตประจำของแต่ละบุคคล

ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นถึงคำถามที่ทุกคนควรรู้ควรเข้าใจเกี่ยวกับกรรมตลอดจนผลแห่งกรรมนั้นเป็นอย่างไร และทำไมชาวพุทธถึงยืนยันว่าหลักกรรมเป็นความจริงที่ปฏิเสธไม่ได้ มิได้เป็นเพียงความเชื่อเท่านั้น และหากหลักกรรมเป็นกฎแห่งความจริงตามธรรมชาติแล้ว การประยุกต์หลักกรรมเข้ากับหลักการสมัยใหม่จะช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อให้แก่มนุษย์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างไร และหากเป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติ และหลักจริยธรรมวิชาชีพอยู่แล้ว ดังเช่นกรณีของการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ การเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อหลักกรรม หรือการนำหลักกรรมมาประยุกต์ใช้เป็นเพียงความซ้ำซ้อนทางจริยธรรมเท่านั้น หากได้มีความจำเป็นสำหรับสังคมยุคสมัยใหม่

ในประเด็นนี้ผู้วิจารณ์เห็นว่า เรื่องกรรมถือเป็นเรื่องที่ไม่สามารถมองเห็นได้ซึ่งจะ

เกิดขึ้นกับตัวแต่ละบุคคลเอง ทำดีย่อมได้รับผลดี ทำชั่วก็ได้รับกรรมชั่ว กรรมใดๆ ไม่ว่าจะ เป็นกายกรรม วาจกรรม มโนกรรม ที่ได้ทำ ล่วงเกินแก่บุคคลอื่น ทั้งโดยตั้งใจก็ดี ไม่ได้ ตั้งใจก็ดี ในภพชาติใดก็ตาม การที่ทำความ เข้าใจในหลักกรรมเป็นกฎแห่งความจริงตาม ธรรมชาติถูกต้องตามหลักของพระพุทธศาสนา และการนำหลักกรรมมาอธิบายเชื่อมโยงกับ การคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้นำหลักกรรมนี้ ไปปฏิบัติเองและสังคมโดยรวม ยังถือว่าเป็น เรื่องที่ยากต่อการปฏิบัติให้ได้ผลสำเร็จ ผู้ วิจารณ์ไม่เห็นด้วยกับผู้เขียนเกี่ยวกับการใช้ หลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและ สุขภาพ เพราะยังขาดกระบวนการในการนำ หลักกรรมมาใช้ในการกำกับบทบาทหน้าที่ ในการคุ้มครองผู้บริโภคซึ่งมันเป็นคนละเรื่อง กันที่จะโยงเข้าหากันได้ ซึ่งในทาง พระพุทธศาสนาแล้วได้กล่าวถึงเรื่องกรรม คือ การกระทำในสิ่งที่ไม่ดีและไม่เป็นประโยชน์นั้น คือความหมายในทางพระพุทธศาสนาแต่ไม่ สามารถที่จะสัมพันธ์กันได้กับการคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ เพราะตลาด กรรมด้วยความไม่ประมาท พระพุทธศาสนา สอนให้เข้าใจในกรรมนั้น ไม่ได้สอนให้คนกลัว กรรม เป็นโทษของกรรม หรืออยู่ในอำนาจ กรรมแต่สอนให้รู้จักกรรม ให้ความคุ้มครอง ของตนในปัจจุบันทางพระพุทธศาสนาสอนให้ ทุกคนพิจารณาหลักกรรมเรื่อยๆเพื่อเป็นผู้ไม่ ประมาท พยายามละกรรมชั่ว ประกอบแต่ กรรมดี การที่ยังปฏิบัติดังกล่าวไม่ได้ ก็เพราะ ยังประมาท มิได้พิจารณาในหลักกรรม และไม่ เชื่อกรรม ไม่เชื่อในผลของกรรม ต่อเมื่อเป็นผู้

ไม่ประมาท และมีศรัทธาความเชื่อดังกล่าว จึง จะละกรรมชั่ว ทำกรรมดีได้ตามสมควร

บทความนี้ผู้เขียนได้แบ่งสาระสำคัญ ออกเป็น ๓ ส่วน เพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของเรื่องซึ่งส่วนแรกมุ่งสร้าง ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกรรมที่ถูกต้องของ พุทธศาสนา ส่วนที่สองเป็นการอธิบายถึงการ คุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพของไทย ซึ่งหลักการส่วนใหญ่มีรูปแบบและวิธีการ ดำเนินงานคล้ายคลึงกับการดำเนินงาน คุ้มครองผู้บริโภคของตะวันตก ส่วนที่สามซึ่ง เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของบทความเป็นการ นำเสนอถึงแนวทางการนำหลักกรรมมา ประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความรับผิดชอบในงาน คุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ

ผู้วิจารณ์เห็นว่าหลักกรรมที่กล่าวมา ข้างต้นทั้ง ๓ ส่วนนั้นถือว่าเป็นแนวทางนำไป ปฏิบัติให้พันกรรมแต่ละบุคคลและอีกอย่าง หนึ่งคือ กรรมตามสนอง คำสอนเหล่านี้ ถูกต้องตรงกับหลักกรรมในพระพุทธศาสนา เพียงบางส่วนเท่านั้น เนื่องจากเข้าใจ ความหมายของกรรมเฉพาะส่วนที่เป็นผลของ การทำหรือมอบเห็นกรรมเฉพาะใน แง่ลบ เป็นต้น ผู้วิจารณ์ขอแนะนำเสนอแต่ละส่วนเพื่อ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้

ในส่วนที่หนึ่ง กรรม หมายถึงการ กระทำไม่ว่าจะเป็นการกระทำในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคตก็ตาม การกระทำนั้นย่อมเป็น กรรม พุทธศาสนายังให้ความสำคัญลึกถึง เจตนาจึงจัดเป็นกรรมด้วย เพราะเจตนาเป็น ตัวความคิด เจตจำนงความตั้งใจที่จะกระทำ การ จึงใจจะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

จึงแสดงออกเป็นการกระทำ ทางกายบ้าง วาจาบ้าง พระพุทธศาสนาสอนให้เข้าใจหลัก กรรมไม่เฉพาะแต่จุดมุ่งหมายเพื่อให้เรากำกับ กิเลสที่อาจนำไปสู่มนโกรรม วชิกรรม และ กายกรรม ให้เป็นไปอย่างถูกต้องเท่านั้น เพื่อ ทำกรรมให้สิ้นไปหรือพ้นทุกขันธ์นั่นเอง ตลอดจน ผลของการกระทำที่เกิดขึ้น ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว กรรมย่อมเป็นของผู้กระทำกรรมนั้นไปตลอด ดังพุทธพจน์ที่ว่า

“หญิง ชาย คฤหัสถ์ บรรพชิต ควร พิจารณาอยู่เนืองๆ ว่า เรามีกรรมเป็นของตน เป็นผู้รับผลของการกระทำ มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่อาศัย เราทำ กรรมอันใดไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เราจัดได้รับ ผลของกรรมนั้น”^๓

ผู้วิจารณ์เห็นด้วยกับความคิดเห็น ที่ว่า กรรม ที่พุทธศาสนาให้ความสนใจ มากกว่ามิใช่ กรรมเก่า หรือกรรมในอดีต แต่ เป็นกรรมในปัจจุบัน และไม่ให้คนก้มหน้า ยอมรับกรรมหรือการกระทำในปัจจุบันที่มีความเหมาะสมลงตัวมากที่สุด เพราะว่ากรรมเก่าหรือกรรมในอดีตเป็นกรรมที่ติดตัวมา ตั้งแต่เกิด ที่เรียกว่า กรรมที่เคยทำในอดีตชาติ ดังเช่นท่านพุทธทาสได้สรุปในเรื่องนี้ว่า กรรม ในพุทธศาสนาหมายถึง การกระทำชนิดที่ ทำให้หมตกรรมโดยประการทั้งปวง และการ ปฏิบัติเพื่อให้ถึงความสิ้นกรรมนี้ คือตัว พุทธศาสนา^๔

ในส่วนที่ ๒ หลักการคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพโดยหลักการแล้ว การคุ้มครองและการบริโภคนี้เป็นส่วนการ ดำเนินงานด้านสุขภาพที่แยกออกจากการ รักษาพยาบาลทั่วไป มีความสำคัญมากขึ้นเป็น ผลมาจากระบบการแพทย์สมัยใหม่ ที่แยก บทบาทในเรื่องการรักษาพยาบาลให้อยู่ใน ความดูแลรับผิดชอบของแพทย์ และเรื่องการ ประงยา ในความรับผิดชอบของเภสัชกร จาก การพิจารณาถึงหลักการในการคุ้มครอง ผู้บริโภคที่ใช้เป็นหลักในปัจจุบัน อาจพอสรุป ได้ว่าประกอบด้วยหลักการใหญ่ๆอย่างน้อย ที่สุด ๓ หลักการ คือ หลักการในเชิงวิชาการ ด้านการแพทย์และสุขภาพหลักการในเชิง กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ และ หลักการคุ้มครองผู้บริโภคตามระบบยา โดยมี ข้อสังเกตที่สำคัญหลักการในการคุ้มครอง ผู้บริโภคกำลังสร้างให้เป็นสถาบัน และ หลักการในการคุ้มครองผู้บริโภครวมทั้งการ ปฏิบัติงานที่ผ่านมามากเน้นและให้ความสำคัญ เรื่องของการบริการจัดการให้เป็นระบบเพื่อ การคุ้มครองผู้บริโภคที่สมบูรณ์มากกว่าการ สร้างระบบเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ป่วย

ผู้วิจารณ์ไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่ ๒ หลักการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ ซึ่งไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องของหลักกรรมโดยตรงแต่ เป็นเพียงพฤติกรรมที่กระทำกรรมเท่านั้นแต่ ผู้เขียนพยายามโยงเนื้อหาเข้าด้วยกันซึ่งทำให้ ผู้อ่านเกิดความสับสน ในทางปฏิบัติแล้วการ คุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพไม่ได้ เกี่ยวกับเรื่องของกรรมเก่าหรือกรรมใหม่โดย สิ้นเชิงแต่เป็นเรื่องของการแพทย์ในการ ช่วยเหลือรักษาทางผู้ป่วยทางการด้วยการ รับผิดชอบในการดูแลคุ้มครองผู้บริโภคซึ่ง

^๓ อง ปญจก. ๒๒/๕๗/๘๒.

^๔ พุทธทาส ภิกขุ.อุปสรรคของการ เข้าถึงธรรม อุปสรรคที่มีอยู่ในคำพูด .หน้า ๑๑๒-๑๑๖.

เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ปฏิบัติ อาทิ เช่น การจ่ายยาผู้ป่วยซึ่งยาไม่มี อย.รับรองก็ทำให้เกิดผลเสียคือขาดจรรยาบรรณได้เพราะไม่มีความเชื่อตรงแก่ผู้รับบริการ ซึ่งไม่ใช่หลักของกรรมอย่างแท้จริงส่วนกรรมที่แท้จริงคือการกระทำด้วยใจ วาจา กาย ตลอดจนผลของการกระทำที่เกิดขึ้น กรรมย่อมเป็นของผู้กระทำความผิดนั้นไปตลอด

ส่วนที่สาม การประยุกต์หลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพเป็นการพิจารณาถึงแนวทางการประยุกต์หลักกรรมจะเริ่มจากปัญหาที่มีการถกเถียงกันมากที่สุดในเรื่องกรรมเสียก่อน เช่น ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งมีผู้โต้แย้งว่า ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป แม้ว่าในเรื่องนี้จะหาข้อยุติที่คลี่คลายในระดับหนึ่งโดยเฉพาะในส่วนที่ชี้ให้เห็นการประยุกต์ โดยมีท่าน ผู้รู้ที่ได้ชี้ให้เห็นว่า การทำดีย่อมได้รับความดีตอบแทน มีโช่ทำดีแล้วได้ดีในความหมายคือประโยชน์หรือสิ่งที่เราอยากได้นั้นเอง หากพิจารณาตามหลักกรรมของพุทธศาสนาแล้ว การสนับสนุนให้บุคคลทำความดีก็มีโช่เพื่อหวังให้ได้รับผลของกรรมในระดับสังคม ในทางพระพุทธานามิ วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการละเว้นความชั่ว กระทำความดี ด้วยเหตุนี้การนำหลักกรรมตามหลักพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้จึงจำเป็นต้องเข้าใจและตระหนักถึงวัตถุประสงค์หลักของพุทธศาสนาเป็นสำคัญ

ผู้วิจารณ์ไม่เห็นด้วยกับประเด็นที่ ๓ การประยุกต์หลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ ซึ่งการประยุกต์หลักกรรมต้องประยุกต์ในการกระทำความดีหรือกรรมชั่วไม่ใช่ไปประยุกต์กับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพซึ่งมองว่ามั่น

เป็นไปไม่ได้เลยที่จะประยุกต์กรรมที่ช่วยให้ผู้ป่วยพ้นทุกข์ อย่างไรก็ตามความพยายามในการดับทุกข์ที่ผ่านมาของการคุ้มครองผู้บริโภค นั้นมุ่งที่ตัวทุกข์ไม่ใช่เป็นการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ ในความเป็นจริงแล้วการประยุกต์ใช้หลักกรรมเพื่อช่วยให้ผู้บริโภคได้เห็นวงจรของกิเลส กรรม และวิบาก มีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับการกระทำความดีหรือชั่ว เพราะว่าประยุกต์หลักกรรมกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพไม่ใช่หนทางดับทุกข์ในพุทธศาสนาไม่ใช่การจัดการที่ตัวทุกข์ เพราะไม่วนเวียนอยู่กับกิเลส กรรม และผลของกรรม ที่เรียกว่า วิบากกรรม ซึ่งจะประยุกต์หลักกรรมเข้ากับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์

สรุปความได้ว่าจากการอ่านบทความเรื่องนี้ ผู้วิจารณ์พบประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย นอกเหนือจากผู้เขียน มีรายละเอียดดังนี้

๑. ประเด็นที่เห็นด้วย

ในบทความเรื่องนี้ คือ มีการขยายความของคำว่า หลักกรรมอย่างชัดเจนเขียนได้น่าสนใจชวนให้อ่านติดตามอ่าน เนื่องจากผู้เขียนได้ตั้งประเด็นที่สำคัญขึ้นก่อนว่าเป็นนำหลักกรรมมาประยุกต์ใช้ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพและมีแง่คิดดีที่อยากให้นำไปพิจารณา ส่วนเนื้อหาแบ่งเป็นสามส่วน มีการตั้งประเด็นการเขียนชัดเจน และมีบทสรุปที่เขียนแทรกไว้ช่วงท้ายแต่ละส่วน ผู้เขียนได้แบ่งสัดส่วนของงานได้

เป็นรูปธรรมทำให้บุคคลที่สนใจอ่านแล้วเข้าใจ
ได้ในแต่ละประเด็น

๒. ประเด็นที่ไม่เห็นด้วย

ในบทความเรื่องนี้ เขียนโดยการใช้
ภาษาเรียบง่ายแต่อ่านเข้าใจยาก อาจต้อง
ตีความบ้าง เพราะเป็นเรื่องความเข้าใจเรื่อง
หลักการกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและ
สุขภาพ เนื้อหาเลยไม่ชัดเจนผู้อ่านจึงเกิด
ความสงสัย เพราะขาดกระบวนการในการ
ประยุกต์หลักการซึ่งทำให้คนทั่วไปอ่านแล้ว
เกิดความสับสน นอกจากนี้มีประเด็นเรื่อง
การประยุกต์หลักการกับการคุ้มครอง
ผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ เพราะในความเป็น
จริงแล้วการประยุกต์ใช้หลักการเพื่อช่วย
ให้ผู้บริโภคได้เห็นวงจรของกิเลส กรรม และ
วิบาก มีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกันกรรมคือ
การกระทำไม่ใช่ทางพันธุกรรมหรือสืบทอดจึงทำ
ให้ผู้อ่านเข้าใจยากในประเด็นดังกล่าวและที่
สำคัญบทความเรื่องนี้ ธรรมดาที่ผู้วิจารณ์
เข้าใจ คือ ผลอันเกิดจากการกระทำด้วยกาย
วาจาและใจ แต่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึง
กระบวนการและรายละเอียดหรือยกตัวอย่าง
ในกระบวนการของกรรมที่จะก่อให้เกิดผล
กรรมขึ้นกับผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ เช่น
ถ้ากระทำกรรมดีอะไรจะเกิดขึ้นกับผู้กระทำ
และกระทำกรรมชั่วอะไรจะเกิดขึ้นกับผล
กรรมที่ชั่วในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและ
สุขภาพ ซึ่งผู้เขียนไม่ได้อธิบายให้เห็นชัดกับ

การกระทำกรรมดังกล่าวและการประยุกต์
หลักการกับการคุ้มครองผู้บริโภคยังไม่เป็น
รูปธรรมทำให้ผู้อ่านบทความเรื่องนี้แล้วเกิด
ความสงสัยในกระบวนการประยุกต์หลักการ

บทสรุป

ความเข้าใจเรื่องหลักการกับการ
คุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพ เป็น
บทความที่มีเนื้อหาสาระและประเด็นที่
น่าสนใจชวนให้ผู้อ่านติดตาม ตีความ และ
นำกลับไปคิดใหม่ มีองค์ความรู้ในเรื่องหลัก
กรรม คือการกระทำ ทั้งกรรมดี และกรรมชั่ว
ซึ่งผู้เขียนเน้นหลักการในพุทธศาสนาที่มี
ความสำคัญมากกับการคุ้มครองผู้บริโภคด้าน
ยาและสุขภาพ สามารถเสริมสร้างความ
รับผิดชอบของปัจเจกบุคคลให้เป็นไปอย่าง
ถูกต้อง และกระทำหน้าที่ของตนด้วยความสุข
แล้วหลักการจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่มิอำนาจ
หน้าที่ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและ
สุขภาพเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองและ
ไม่ให้กระทำผิดด้วยกายกรรม วาจากรรม
มนโอกรรม ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สุขของตนและ
สังคม เมื่อกรรม หมายถึงการกระทำ ไม่ว่าจะ
เป็นการกระทำในอดีต ปัจจุบัน หรืออนาคต
ก็ตาม การกระทำนั้นย่อมเป็นกรรม พุทธ
ศาสนายังให้ความสำคัญลึกถึง เจตนา
เจตนาจึงจัดเป็นกรรม เพราะเจตนาเป็นตัว
ความคิดเจตจำนง ความตั้งใจที่จะกระทำการ
การคุ้มครองผู้บริโภคด้านยาและสุขภาพถ้า
กระทำผิดจรรยาบรรณที่มีเจตจำนงความตั้งใจ
ที่กระทำผิดก็ถือว่าเป็นกรรมได้เพราะการ
กระทำด้วย กาย ใจ และวาจา กรรมนั้นแหละ
เป็นของเขา และเขาย่อมพากรมนั้นไป

อนึ่งกรรมนั้นย่อมติดตามเขาไปเหมือนเงา ติดตามตน เป็นต้น

บรรณานุกรม

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

สุนทรื ท. ชัยสัมพันธ์, วารสารพุทธศาสนศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓
กันยายน - ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๐.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), เชื้อกรรม ฐักรม แกักรม, มุลนิธิพุทธธรรม : ธันวาคม
๒๕๔๕. หน้า ๒๗-๒๘.

พุทธทาส ภิกขุ, อุปสรรคของการเข้าถึงธรรม อุปสรรคที่มีอยู่ในคำพูด. สุขภาพใจ: กรกฎาคม
๒๕๓๐.

